

μενα κάτω από τὰ βρύσεις διὰ τὰ δέχονται τὸ ὕδωρ. Θράκ. (Δαδ. Ἑλληνοχώρ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ. κ.ά.) γ) Κτιστὴ δεξαμενὴ πρὸς ἀποθήκευσιν ὕδατος Α. Ρουμελ. (Συναπλ.) Θράκ. (Ἀμόρ. Σουφλ.): Πέτα του μέσ' 'ς τοῦ γιαλάζ'! Συναπλ. Συνών. γούρνα, στέρνα. 2) Κοίλωμα βράχου παρὰ τὴν θάλασσαν, περιέχον θαλάσσιον ὕδωρ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Συνών. ἀλατόγούρνα, ἀλατόλουμπα, ἀλατότοπος 2, ἀλυκή, ἀλατῶνα, ἀρὸς 1, γιαλάκα, λούμπα 2 β. β) Αὐλάκι, ρεῖθρον, πᾶσα κοιλότης πλησίον ἢ ἐντὸς αὐλῆς οἰκίας μετὰ ἢ ἄνευ ὕδατος Πόντ. (Οἶν. κ.ά.): Τὰ παπία τσαλαβουτοῦνε 'ς σὸ γιαλάκιν. Τὸ μωρόν ἐπαίζεινε 'ς σὸ γιαλάκιν κ' ἐμουντζουρῶθε (= ἐρρυπάνθη, ἐλερώθη κ.ε). 3) Πρασινὰ κήπου Πόντ. Τσακων. (Χαβουτσ.) 4) Ἀγροτικαὶ ἐγκαταστάσεις εὐρισκόμεναι εἰς χαράδραν Πόντ.: 'Α ὀργώνουμε τὰ γιαλάκᾱ. 5) Ἡ παιδιὰ γιαλάκα 2, τὸ ὅπ. βλ., Θράκ. (Μαδυτ.) 6) Συνθηματ. εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν κασιτερωτῶν, τὸ μέρος ὅπου καθαρίζουν τὰ χαλκώματα Ἡπ. (Χουλιαρ.) 7) Πληθ. μεταφ., λακκίσκοι σχηματιζόμενοι εἰς τὰς παρειὰς μειδιῶντος προσώπου Πόντ. (Κερασ. κ.ά.) Συνών. λακκάκι, λακκουδάκι.

γιαλακοζούμι τό, Ἡπ. (Θεσπρωτ. Κωστάν.) γιαλακοζούμ' Ἡπ. (Χουλιαρ.) γιαλακοζούμα ἢ, Ἡπ. (Τσαμαντ.) Ἐκ τῶν λ. γιαλάκι (II) καὶ ζουμί.

Συνθηματ. λ. εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν κασιτερωτῶν, τὸ ἀφέψημα τοῦ καφέ, ὁ καφὲς ἔνθ' ἄν.: Νὰ λάβουμε 'ς τὸ κουφαλιάρικο νὰ σιγορέψουμε γιαλακοζούμα (νὰ πᾶμε στὸ καφενεῖο νὰ πιοῦμε καφέ) Τσαμαντ. Συνών. μαυροζούμι.

γιαλάκριν τό, Πόντ. (Κερασ.) γιαλάκρ' Πόντ. (Χαλδ.) Ἐκ τῶν οὐσ. γιαλὸς καὶ ἄκριν < ἄκρα. Παραλία, ἀκρογιαλιά ἔνθ' ἄν.

γιαλάκωμα τό, ἀμάρτ. γιαλάκωμαν Πόντ. Ἐκ τοῦ ρ. γιαλακῶνω. Τὸ κοίλωμα, τὸ βαθούλωμα τῶν ματιῶν.

γιαλακῶνω Πόντ. (Κερασ. κ.ά.) Ἐκ τοῦ οὐσ. γιαλάκι (II).

Κοιταίνομαι: Φρ. Ἐγιαλάκωσαν τ' ὀμμάτᾱ τ' (ἐκ νόσου ἢ λοχνότητος, ἐβαθούλωσαν τὰ μάτια του) Κερασ. Τὰ μάγ'λα μ' ἐγιαλάκωσαν (ἀδυνατίσκα) αὐτόθ.

γιαλαμαδιάρης ἐπίθ. ἐνιχ. γιαλαμαδιάρ'ς Ἰμβρ. Ἐκ τοῦ οὐσ. γιαλαμαῖς καὶ τῆς παραγ. καταλ. -ιάρης, ἀπὸ τοῦ θέμ. τοῦ πληθ. γιαλαμαῖδες.

Ὁ πάσχων ἐκ τῆς νόσου γιαλαμαῖς 1, τὸ ὅπ. βλ. Συνών. γιαλαμαῖς 2.

γιαλαμαῖς ὁ, Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἶν. Ἀμόρ. Ἐπιβάτ. Μάδυτ. Μαῖστρ. Σαρεκκλ. Τσακίλ κ.ά.) Ἰμβρ. Ἰων. (Βουρλ. Σμύρν.) Κυδων. Κῶς (Καρδάμ. κ.ά.) Λέσβ. (Πολιχνῖτ. κ.ά.) Λῆμν. Μακεδ. (Δαμασκ. κ.ά.) Σάμ. Σῦρ. Τένεδ. Χίος γιαλαμαῖς Πελοπν. (Ἀχαΐα).

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yalam* = λειχήν. Ὁ τύπ. γιαλαμαῖς πιθαν. κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ γελοῖος.

Α) Κυριολ. 1) Ἐπὶ ἀνθρώπων, ἀσθένεια τῶν χειλέων τοῦ στόματος συνισταμένη εἰς λύσιν τῆς συνοχῆς τοῦ δέρματος, προκαλουμένη δὲ ἐξ ὑπερβολικοῦ καύσωνος καὶ δίψης. Ἡ ἀσθένεια αὕτη προσβάλλει κυρίως τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὸ ὑπαιθρον γεωργούς, ποιμένας, βουκόλους ἔνθ' ἄν.: Ἐβγαλα γιαλαμαῖς τ' ἀχείλ' Θράκ. Πῆγε 'ς τὰ βόδια κι ἄν'ξε πάλε ὁ γιαλαμαῖς τ' Τσακίλ. Μὴν πααίν-νης μαζ-ζίν τον, γιατί 'α σου κολ-λήση τὸ γ-γιαλαμαῖν Καρδάμ. || Φρ. Βγάζω γιαλαμαῖ (=φλυαρῶ) Σῦρ. Σώπα πιά, κ' ἔβγαλες γιαλαμαῖ! αὐτόθ. Ἀμ' τοῦ πέ πέ, ἔβγαλι γιαλαμαῖ (ἀμ' = ἀπό· ἀπὸ τὸ εἰπέ... τὴν μεγάλην φλυαρίαν...) Κυδων. || Ἄσμ.

Τ' ἀχείλι σ' τοῦ σκιζᾶτον, | πῶχ' τοῦ γιαλαμαῖ Αἶν. β) Εἶδος ἐκζέματος τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται εἰς τὰ χεῖλη τῶν ζώων Λέσβ. (Πολιχνῖτ.) Συνών. μαγιασιλί. γ) Κιτρίνη μεμβράνη ἐκατέρωθεν τῆς βάσεως τοῦ ράμφους νεοσσῶν πτηνῶν Θράκ. (Τσακίλ.): Τὰ δὲ κάμ'ς, βρε τ' ἄωρι μ', αὐτὰ τ' ἀσπροϊτάκια μὲ τὸ γιαλαμαῖ; (τί θὰ τὰ κάμης... τὰ σπουργιτάκια...;) 2) Ὁ πάσχων ἐκ τῆς νόσου ταύτης Θράκ. (Αἶν. Ἐπιβάτ. Μάδυτ. Σαρεκκλ. Τσακίλ.) Ἰων. (Σμύρν.) Λέσβ. Λῆμν.

Β) Μεταφ. 1) Ὁ φύλαρος Λέσβ. 2) Ὁ ἀσκῶν ἀγροτικὸν ἢ ποιμενικὸν ἐπάγγελμα, ἄξεστος, ἀγροῦκος, ἀκάθαρτος, ὡς προσβαλλόμενος συνήθως ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης Θράκ. (Αἶν. Ἀμόρ. Ἐπιβάτ. Μάδυτ. Σαρεκκλ. Τσακίλ.) Ἰων. (Βουρλ. Σμύρν.) Λῆμν. Πελοπν. (Ἀχαΐα): Αἶδε, βρε γιαλαμαῖ! Σαρεκκλ. Εἶσαι ἕνας γιαλαμαῖς Βουρλ. Τί κάνεις ἔτσι, ρε γιαλαμαῖ; Πελοπν. (Ἀχαΐα) Γκρεμίσου ἀποδῶ μπροστά μου, γιαλαμαῖ! αὐτόθ. Φρ. Ἡμέρα τῶν γιαλαμαῖδων = ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου (ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην λήγει ἡ ἐτησίᾳ σύμβασις τῶν μισθωτῶν βουκόλων, ποιμένων, γεωργῶν, οὗτοι δὲ ἐπωφελοῦνται τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐορτάσουν προκειμένου ἀπὸ τῆς ἐπομένης νὰ δεσμευθοῦν διὰ νέας συμβάσεως ἐργασίας) Θράκ. (Μάδυτ.) β) Εἰδικῶς, ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου Πλάγια τῆς Θράκης ὑπὸ τῶν περιοίκων εἰρωνικῶς ὀνομαζόμενος Θράκ. (Τσακίλ.) Εἶπανε κ' οἱ γιαλαμαῖδες νὰ βγάν'νε ἕναν αἰ-Θόδωρο, ἀμὰ δὲ δὸ καταφέρανε.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. Βιθυν. (Κουβούκλ.) Μακεδ. (Θεσσαλον.) Πελοπν. (Λάμπ. Πάτρ.) καὶ ὡς παρωνύμ. Κύθηρ. Σάμ.

γιαλαμοχείλης ἐπίθ. ἐνιχ. γιαλαμαχείλ'ς Ἰμβρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γιαλαμαῖς καὶ χείλη, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. ἀχείλι.

Ὁ πάσχων ἐκ τῆς νόσου γιαλαμαῖ, διὰ τὸ ὅπ. βλ. γιαλαμαῖς Α2.

γιαλαμπένιος ἐπίθ. Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γιαλαμπί.

Ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὁ κατεσκευασμένος ἐξ ὑφάσματος γιαλαμπί, τὸ ὅπ. βλ.: Ἄσμ.

Οἷλα τὰ φάδια ξένα 'ναι, τὰ στ'μόνια ἔναι δικὰ σου τσ' ὁ γιαλαμπένιος μεντενὲς ἔναι τῆς πεθερᾶς σου. (μεντενὲς = εἶδος κοντοῦ ἐπενδύτου). Συνών. γιαλαμπι 2β.

γιαλάμπι τό, Ἀνδρ. γιαλαβι Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yala* b i καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ρ. *yala* b i m a k = ἀπαστράπτω.

